

VRTEC MOKRONOŽCI

REZULTATI IN ANALIZA ANKETE O ZADOVOLJSTVU S PREHRANO V VRTCU V ŠOLSLEM LETU 2020/21

Mokronog, julij 2021

Analizo pripravila: Petra Pristavnik,
organizatorica šolske prehrane

1. OSNOVNI PODATKI O ANKETI

Anketni vprašalnik in analizo ankete sem pripravila organizatorica prehrane Petra Pristavnik. Anketa je bila elektronska, izvedena s pomočjo spletne aplikacije 1ka ankete. Objavljena je bila v mesecu juniju na spletni strani <https://1ka.arnes.si/a/24837>. Starši so po elektronski pošti dobili povabilo k reševanju ankete s spletnim naslovom, kjer je bila anketa dostopna.

Anketo je izpolnilo 51 staršev, od katerih ima 65 % v vrtcu enega otroka, 33 % pa dva.

2. POVZETEK

Velika večina staršev je zadovoljna tako s količino kot s kvaliteto obrokov v vrtcu. Le 4 % staršev je nezadovoljnih s količino ali s kvaliteto obrokov.

Jedilnike spremljajo občasno. V večini menijo, da so jedilniki dovolj pregledni.

Vsi starši vedo, da vrtec v pripravo vključuje tudi izdelke lokalnih proizvajalcev. 69 % staršev bi bilo za prehrano pripravljenih plačati več, če bi vključili še več izdelkov lokalnega izvora in ekoloških izdelkov.

Večina staršev meni, da prehrana v vrtcu ustreza kriterijem zdrave prehrane in da imajo otroci v vrtcu na voljo dovolj sadja in zelenjave.

3. ANALIZA ANKETE

3.1 Splošni podatki

Anketo je izpolnilo 51 staršev, od katerih ima 65 % v vrtcu enega otroka, 33 % pa dva. Anketo je izpolnil en starš, ki ima v vrtcu tri ali več otrok.

3.2 Kako pogosto spremljate vrtčevski jedilnik? Kje ga spremljate? Ali so jedilniki dovolj pregledni?

Največ staršev jedilnik spremlja **občasno** (55 %).

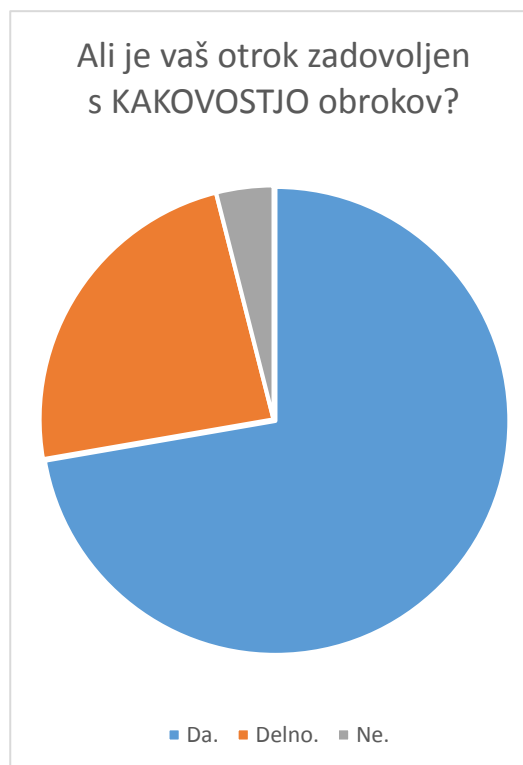
Vsi starši, ki spremljajo vrtčevski jedilnik, menijo, da so jedilniki **dovolj pregledni**.

3.3 Ali je vaš otrok zadovoljen s KAKOVOSTJO OBROKOV?

Večina staršev meni, da je njihov otrok **zadovoljen** s kakovostjo obrokov (96 %).

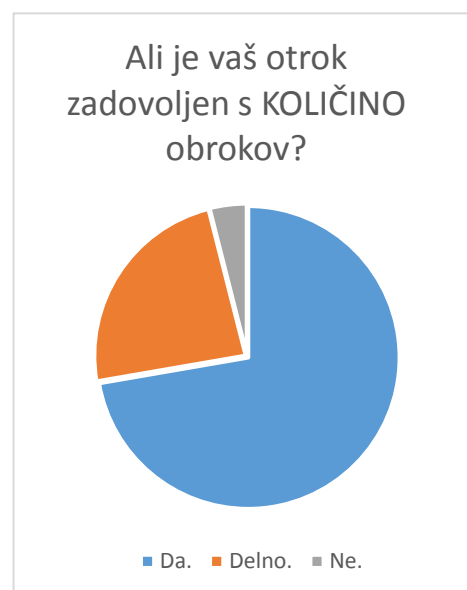
Na kakovost obroka vplivajo osnovne sestavine, mehanska in termična obdelava ter priprava jedi. Za nabavo osnovnih sestavin smo v veliki meri zavezani na ponudnike, izbrane z javnimi razpisi. To so predvsem večja priznana slovenska podjetja in obrati. V prehrano vključujemo tudi ekološko pridelana živila, vendar je pri nabavi le-teh velika omejitev njihova visoka cena, pri določenih artiklih pa tudi dostopnost količin. Priprava jedi vključuje zdrave postopke. Izpostavila bi pripravo iz svežih sestavin, zmerno soljenje in sladkanje ter izogibanju vnaprej pripravljenim jedem in pripravljanju hrane z veliko količino maščobe (cvrtja). Sama priprava pa je zagotovo odvisna tudi od kuharskega osebja. Poleg tega pa je okus zelo subjektiven.

3.4 Ali je vaš otrok zadovoljen s KOLIČINO OBROKOV?

Analiza pridobljenih podatkov kaže, da večina staršev meni, da je njihov otrok **zadovoljen** s količino obrokov (96 %).

Energetske potrebe so pogojene s starostjo otroka, spolom, z njegovo aktivnostjo, metabolizmom in drugimi dejavniki. Količino obrokov prilagajamo njihovim energetskim potrebam. Optimalno je, da otrok zaužije pet dnevnih obrokov. V vrtcu nudimo zajtrk, sadno malico, kosilo in popoldansko malico. Zajtrk pokriva od 18 do 22 % energetskih potreb, kosilo od 35 do 40 %, popoldanska malica pa predstavlja lahek premostitveni obrok in pokriva od 10 do 15 % celodnevnega energijskega vnosa. Obroki v vrtcu so skrbno načrtovani in vsebujejo različna živila oz. jedi. V kolikor otrok zaužije vse potrebne obroke, poje vse ponujene jedi, morajo obroki količinsko zadostovati.

3.5 Ali veste, da pri pripravi obrokov vključujemo tudi izdelke in pridelke lokalnih pridelovalcev (ribe, meso, jajca, mleko, sadje, kruh, zelenjavo)? Ali bi bili pripravljene za prehrano plačati več, če bi vključili še več izdelkov lokalnih pridelovalcev in ekoloških živil?

Vsi starši, ki spremljajo jedilnik, **vedo**, da pri pripravi obrokov vključujemo izdelke in pridelke lokalnih proizvajalcev.

Trudimo se, da je tudi na jedilniku jasno označeno, kdaj so pri jedi vključeni izdelki lokalnega izvora.

Za nabavo osnovnih sestavin smo v veliki meri zavezani na ponudnike, izbrane z javnimi razpisi. Vrtec ima to možnost, da lahko pri lokalnih dobaviteljih nakupi živila v vrednosti 20 % od celotne letne nabave živil. Pri nabavi le-teh je velika omejitev njihova višja cena, pri določenih artiklih pa tudi dostopnost količin. Težave imamo predvsem pri zelenjavi.

V letošnjem letu imamo v celoti lokalni izvor **jajc** (kmetija Kafol). **Sveže mleko** nam občasno dostavita kmetija Marn ali kmetija Majcen, sveže mleko naročimo vedno, ko je na jedilniku mlečni napitek ali mlečna jed. Občasno otrokom ponudimo **domače jogurte in namaze** kmetije Marn ali kmetije Majcen. **Jagode** nam je v spomladanskem delu leta dostavljala kmetija Uhan. Jabolka nam je v letošnjem letu dostavljala sadjarska kmetija Uhan. Enkrat tedensko je na jedilniku tudi **ekološka teletina ali govedina** KZ Šaleška dolina. Zelo smo bili veseli, ko smo našli dobavitelja **rib** (Ribogojstvo Goričar), ki ima lastno ribogojnico in nam dostavlja sveže ribje fileje. Na ta račun v jedilnik večkrat vključujemo ribe in ribje jedi. Sodelovali smo tudi s Pekarno Mokronog, ki nam enkrat tedensko dostavlja **kruh in pekovske izdelke**. Izdelke lokalnih pridelovalcev vključujemo v največji možni meri. Upamo, da nam bo v ta namen v prihodnje dovoljeno porabiti še večji odstotek sredstev, ki so namenjeni prehrani. Želimo pa si pridobiti še več lokalnih dobaviteljev – predvsem za sveže sadje in zelenjavo, saj do zdaj ni bilo izkazanega interesa s strani lokalnih kmetij. V letošnjem letu smo pridobili tudi lokalnega dobavitelja **krompirja** (Alojz Čebular).

Na področju nabave ekoloških živil presegamo zahtevanih 10 % od nabave vseh živil (KZ Šaleška dolina, Mlekarna Krepko, ekološka pekarna Vita activus, Geaproduct).

Večji del staršev **podpira** vključevanje lokalnih izdelkov in **bi bili pripravljene** za prehrano plačati več (69 %), saj to pomeni, da bi bila hrana kakovostnejša in bi imela večjo biološko vrednost.

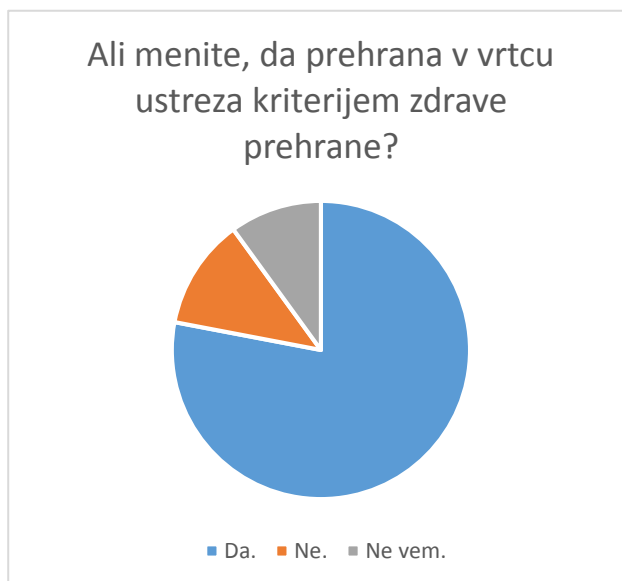
3.6 Ali menite, da prehrana v vrtcu ustreza kriterijem zdrave prehrane?

Večina staršev (78 %) meni, da prehrana v vrtcu **ustreza** kriterijem zdrave prehrane.

Otroci imajo vsak dan na voljo vsaj 2 vrsti sadja (eno pri zajtrku oz. pri sadni malici, drugo pri popoldanski malici, včasih pa tudi pri kosilu) in vsaj 1 vrsto zelenjave. Zelenjava je v obliki solate, zelenjavne juhe, včasih pa je vmešana v razne omake ali pa pripravljena kot

priloga. Redko pa je zelenjava tudi pri zajtrku. Trudimo se, da vključujemo sezonsko sadje in zelenjavo (tudi borovnice in maline, ki pa jih zaradi visoke cene vključimo le redko). V zimskem času, ko so vrste dostopnega sadja in zelenjave bolj omejene, se večkrat poslužujemo tudi tropskega sadja (ananasa, melon) ali suhega sadja in oreščkov.

Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah so osnovno vodilo, ki se ga moramo držati pri načrtovanju šolske prehrane. Smernice zdravega prehranjevanja v VIZ je izdalo Ministrstvo za zdravje. Mnenje staršev o omenjenem vprašanju je poglavito za naše nadaljnjo delo.

Če bi kdo želel poglobiti svoje znanje iz področja prehrane v vrtcu, so Smernice dostopne na spletnem naslovu:

http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/javno_zdravje_09/Smernice_zdravega_prehranjevanja.pdf.

3.7 Pobude, pohvale, mnenja staršev:

- *»Vse je super. Veseli me, da vključujete tudi hrano lokalnih dobaviteljev.«*
- *»Vsaj en dan tedensko bi na jedilniku morala biti hrana, ki ne vsebuje živil živalskega izvora.«*
- *Želijo si več lokalnih pridelovalcev (mleko in mlečni izdelki, slovensko meso, zelenjava ...).*
- *Želijo si en dan tedensko z vegansko prehrano.*
- *»Zelo smo zadovoljni z raznoliko prehrano, ki jo nudite našim otrokom.«*
- *»Zelo smo zadovoljni z raznolikostjo živil in s kakovostjo obrokov.«*
- *»Jedilnik spremljam kar pogosto in menim, da so za otroke na jedilniku prepogosto sok, kakav, buhtelj, sladice, ki je ne pripravijo v kuhinji, pač pa je kupljena. Podpiram, da otroci dobijo veliko sadja, vendar le-to ni dovolj sezonsko ali lokalno. Jagode so npr. na jedilniku že od aprila. Želela bi si, da je več jedi pripravljenih iz osnovnih živil brez raznih dodatkov. Menim sicer, da so obroki načrtovani uravnoteženo, vendar bi si želela več zdrave prehrane, brez dodatkov (kakav, sok, čokolino, piškoti, mafini).«*
- *»Manj predpripravljenih jedi. Veliko stvari bi lahko sami skuhali iz osnovnih sestavin (zelenjavne juhe, omake, polpete ...), več osnovnih sestavin – cena verjetno ni bistveno višja kot cena pripravljenih izdelkov. Za piti bi morali otrokom ponujati vodo in nesladkan čaj. Ukiniti bi bilo potrebno sokove in spremljati oz. zmanjšati količino sladkorjev skozi dnevne obroke.«*
- *»Dobro je, da imajo otroci raznolike obroke, vendar sta prevečkrat na jedilniku sok in piškoti. Predlagam, da v kuhinji sami pripravijo zdravo sladico.«*
- *»Jaz sem zadovoljna s prehrano v našem vrtcu! Kar tako naprej.«*

Takšnih komentarjev smo nadvse veseli, ker kažejo na to, da se trudimo v pravi smeri.

Poiskali bomo možnosti za vključitev veganskih obrokov, vendar ne na tedenski ravni.

V vrtcu pripravljajo hrano brez vseh koncentratov in je pripravljena izključno iz svežih surovin. Celo zamrznjena zelenjava je v uporabi le minimalno. Trudimo se, da predpripravljenih izdelkov (buhtlji, polpeti, piškoti) vključujemo v minimalnih količinah v primerih kadrovskih stisk v kuhinji. Sok ponujamo enkrat tedensko. Vedno ponudimo 100 % jabolčni ali pomarančni sok, ki se ga po potrebi razredči z vodo. Piškotki pa so na jedilniku največ enkrat mesečno in še takrat posegamo po bio piškotkih, pripravljenih iz polnovrednih živil.

Kot sem že zapisala, je pri ekoloških in lokalnih živilih težava višja cena in dostopnost. Težavo imamo, ker kmetje z nami ne želijo sodelovati zaradi naročanja premajhnih količin. Ekološko meso je dostopno le določene dni v mesecu, sadje in zelenjava pa sta kljub temu, da sta ekološki, navadno pridelana v tujini in se raje poslužujemo slovenskih pridelkov, ki so pridelani na konvencionalen ali integriran način. Vsekakor pa bomo v prihodnje dali večji poudarek na nabavi ekoloških žit in mlevskih izdelkov, saj imamo tu še nekaj možnosti.

Pripombe so bile v večini pozitivne in se vam za vaše mnenje tudi zahvaljujemo. Nobena pripomba ali mnenje ne bo ostala neopažena.

4 ZAKLJUČEK

Anketo je vrnilo 51 staršev. Večina staršev je mnenja, da so njihovi otroci s prehrano v vrtcu zadovoljni. Starši menijo, da prehrana v vrtcu ustreza Smernicam zdravega prehranjevanja. Starši podpirajo vključevanje živil lokalnega izvora. Še naprej se bomo trudili, da bomo upravičili vaše zaupanje.